

Suomen oikeuslaitos mukana eurooppalaisessa vertailussa

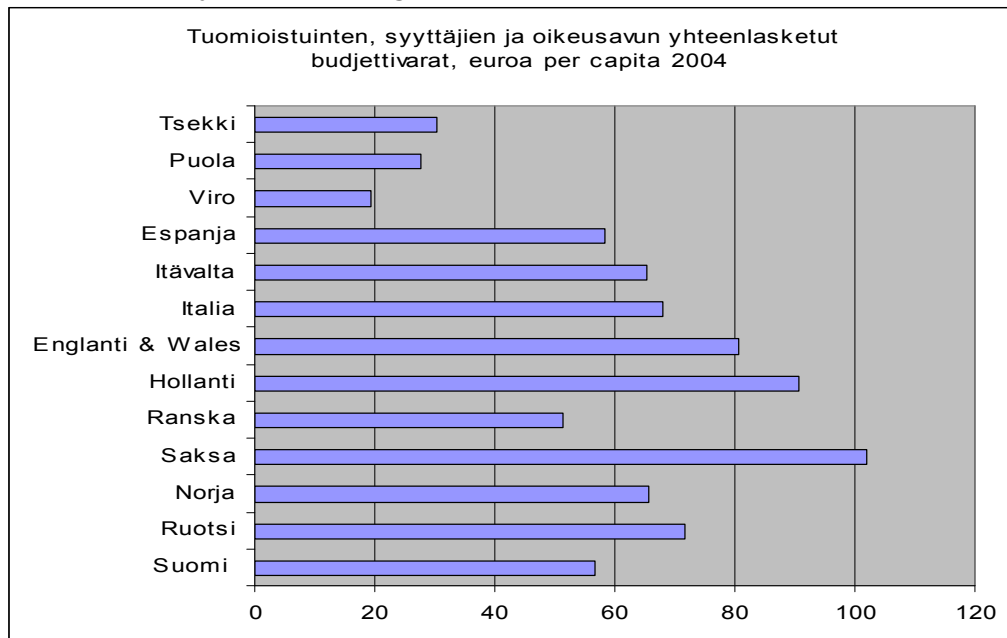
Euroopan Neuvosto julkaisi lokakuussa vertailun 46 jäsenmaansa oikeuslaitosten toimivuudesta. Aihetta tarkasteli pysyvä Cepej-komitea (European Commission for the Efficiency of Justice) 217-sivuisessa selvityksessään.

Selvityksen mukaan Suomen valtio käyttää vuosittain tuomioistuimiin 40,4 euroa henkeä kohden eli 0,14 % bruttokansantuotteesta asukasta kohden. Ruotsissa luku on 0,18 % (51,3 euroa per asukas), Norjassa 0,08 (35,6 euroa), Englannissa 0,03 (8,10 euroa), Hollannissa 0,16 % (46,8 euroa), Ranskassa 0,14 (36,3 euroa), Virossa 0,23 % (15,3 euroa), Espanjassa 0,27 % (52 euroa), Venäjällä 0,31 % (10,8 euroa). Englannin pieni luku selittyy ammattituomareiden pienellä määrällä ja suurella määrällä vapaaehtoistyötä Magistrates Court -tuomioistuimissa.

Suomessa syyttäjälaitos maksaa vuodessa 6,3 euroa asukasta kohden. Ruotsissa 9,9 euroa, Ranskassa 10,4 euroa, Italiassa 20 euroa, Hollannissa 20,6 euroa. Bruttokansantuotteeseen verrattuna Suomen luku 0,02 % on pienimmästä päästä.

Suomen oikeusapujärjestelmä rasittaa kansantaloutta 10 eurolla henkeä kohden eli 0,035 % bruttokansantuotteesta henkeä kohden. Ruotsin luvut ovat samansuuruiset, Norjassa rahaa kuluu kolme kertaa enemmän henkeä kohden, mutta silti vain 0,068 % bruttokansantuotteesta henkeä kohden. Saksassa jälkimmäinen luku on 0,021 %, Ranskassa 0,018 %, Italiassa 0,005 %, Hollannissa 0,077 % ja Englannissa 0,235 %. Englannin luku herättää ihmetystä: siellä käytetään oikeusapuun 57 euroa henkeä kohden vuodessa, eli lähes kuusi kertaa enemmän kuin Suomessa ja Ruotsissa.

Viimeisten tietojen mukaan Englannissa onkin vireillä hanke oikeusavun supistamiseksi.

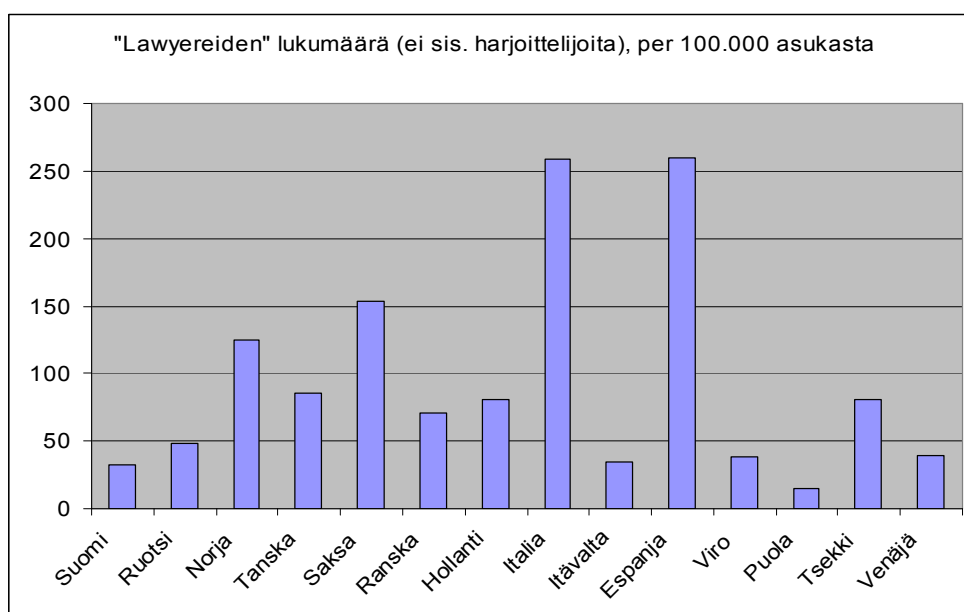

Oikeusapua saa Suomessa keskimäärin 656 euron arvosta. Englannissa summa on 1.260, Ranskassa 185, Italiassa 675, Islannissa 3.061, Hollannissa 1.102, Ranskassa 350, Belgiassa 309 ja Romaniassa 6 euroa.

Suomessa oli 875 tuomaria vuonna 2004 eli 16,7 sataatuhatta asukasta kohden, Ruotsissa 17,9, Tanskassa 6,8, Saksassa 24,7, Englannissa 2,5, Hollannissa 12,3, Norjassa 10,9. Käräjätuomarin alkupalkka on Suomessa 50.000 euroa vuodessa, eli 1,5 kertaa kansan keskipalkkan verran.

Rikosjuttujen osalta valitusasteessa jatkuu meillä 12,4 % alioikeuden ratkaisemista jutuista. Tätä suurempi luku löytyy mm. Englannista (12,7), Ruotsista (12,9), Virossa (21,0) ja Saksasta (14,0). Pienempiä lukuja löytyy myös, esimerkiksi Norja (8,0), Tanska (3,0) ja Espanja (7,0). Tältä osin vertailussa tulee ottaa huomioon syyttäjien erilainen mahdollisuus jättää syyte nostamatta, sekä erilaisten tuomioistuinten ulkopuolella annettavien rangaistusmääräysten käyttöä. Suomessa nostetaan 1.285 syytettä 100.000 asukasta kohden. Ruotsissa vastaava luku on 759, Tanskassa 2.495, Norjassa 367, Saksassa 1.104 ja Englannissa 3.813.

Oikeudessa esiintyvien lakimiesten luvussa Suomi pääsee jälleen kerran omituiseen Itäeurooppalaiseen seuraan. Oikeusministeriö on ilmoittanut tilastoon vain asianajajat (1.700 kpl) henkilöinä, joilla on oikeus esiintyä toisen puolesta tuomioistuimissa. Näin laskien Suomen luku on 32,5 per 100.000 asukasta, eli saman verran kuin Baltiassa ja Venäjällä.

Tilastojen tutkiminen vahvistaa käsitystä siitä, että viime vuosikymmenen uudistuksilla on Suomeen pyritty luomaan eurooppalaisittain huippuluokan oikeusjärjestelmä laadukkaine muutoshakuoikeuksineen ja oikeusapuineen, ilman, että järjestelmän ylläpitoon katsotaan aiheelliseksi budjetoida enempää kuin Euroopassa keskimäärin. Pikemminkin näyttää siltä, että suomalainen oikeuslaitoksen Mersu yritetään pitää liikkeellä Toyotan osamaksuilla. Eipä ihme että Strasbourgin "ulosottomies" on työllistetty.

Raportti löytyy internetistä osoitteesta <http://www.coe.int/t/dg1/legalcooperation/cepej/>